

SÅ BYGGS ÅTERBRUK in i framtidens projekt

Projektchefen Filip Karlsson om skiftet från undantag till standard. Återbruk har gått från att vara ett komplement till att bli en central del av byggprocessen. För projektchefen Filip Karlsson är förändringen tydlig – både i projekten och i synen på material.

– Det som tidigare var undantag håller på att bli standard, säger han.

AV JAN ÅSTRÖM

SOM PROJEKTCHEF på Uppsalabaserade ByggConstruct har Filip Karlsson de senaste åren arbetat med större ombyggnationer där cirkularitet blivit en allt viktigare del. Drivkrafterna är flera: ökade krav från beställare, men också ett internt skifte i hur resurser värderas.

ÅTERBRUK BÖRJAR I PROJEKTERINGEN

En avgörande faktor är när i processen återbruket kommer in. Enligt Filip görs den största skillnaden när frågan lyfts redan i tidiga skeden.

– I projekt som Stiftets hus i Uppsala bestämmer vi tillsammans med beställaren från start att återbruk ska vara centralt. Det påverkar hela projektets upplägg.

Tidiga beslut skapar förutsättningar att arbeta systematiskt. Redan i projekteringen identifieras vilka material som finns, vad som kan återanvändas och vad som kan bli nytt liv i andra projekt.

Arbetet sker i nära samverkan med underleverantörer, där möjligheterna till cirkulär produktion analyseras. En utökad inventering genomförs tidigt för att säkerställa att inga resurser förlöses.

FRÅN RIVNING TILL RESURSFLÖDE

I produktionen har arbetssättet förändrats i grunden. I stället för traditionell rivning handlar det idag om selektiv demontering, där material tas om hand med framtida användning i fokus.

Snickarna spelar en nyckelroll i denna process. De ansvarar för inventering, uppmärkning, varsam demontering och logistik. Material återlämnas och återanvänds inom projektet, mellan projekt eller att säljas vidare via digitala plattformar.

– Våra hantverkare har utvecklat en helt ny kompetens. Idag pratar vi om återbrukssnickare.

DIGITALA VERKTYG DRIVER UTVECKLINGEN

Nya digitala lösningar har gjort återbruk mer skalbart. I pågående projekt används 3D-baserade system för att dokumentera och visualisera material redan vid inventering.

– Vi 3D-fotograferar och kopplar material till rivningar. Det ger ett visuellt stöd som förenklar för både projektörer, beställare och produktion.

Den digitala dokumentationen blir också en grund för vidare

I år projektchefen Filip Karlsson är förändringen tydlig – både i projekten och i synen på material.

användning eller försäljning, exempelvis via marknadsplatser som Itro-coo.

LÄRDOMAR FRÅN PRAKTIKEN

Erfarenheten visar att vissa material lämpar sig bättre än andra för återbruk. Dörrar, glaspartier, undertak, belysning och köksinredning tillhör de mest återkommande.

Samtidigt har resan inneburit viktiga insikter.

– I början försökte vi återbruka allt. Idag fokuserar vi på det som verkligen fungerar. I många fall är det lika smidigt – ibland smidigare – än att köpa nytt.

EN NY STANDARD VÄXER FRAM

Återbruk är idag en integrerad del av ByggConstructs projekt. Intern materialflöden byggs upp mellan projekt och nya affärsmodeller utvecklas för att synliggöra både klimatnytta och ekonomisk.

För Filip Karlsson handlar utvecklingen om mer än teknik och processer – det är en förändring i hela bransschens sätt att tänka.

– Vi är mitt i en betänkeförändring. Det är en resa, men vi har alla förutsättningar att lyckas. ■